

NAJLEPSZA

DACHÓWKA

Dzięki nadwyzczaj doniosłemu wynalazkowi Ludwika Hatschek, opatentowanemu we wszystkich państwach kulturalnych Europy i Ameryki pod nazwą „Eternit” („eternus“ znaczy po łacinie wieczny),

kwestja krycia dachów materiałem, odpowiadającym wszelkim wymaganiom, została ostatecznie rozwiązana.

Dachówka, wyrobiona z tego materiału, jest bez zaprzeczenia czemś tak doskonałym, że trudno wyobrazić sobie jej wszechstronne zalety, dopóki się nie zobaczy samego materiału. Dlatego, każdego, interesującego się tym przedmiotem, przedewszystkiem prosimy o żądanie próbek, które wysyłamy gratis. Również wysyłamy broszury z bardziej szczegółowym opisem, oraz licznymi pierwszorzędnymi świadectwami zagranicznymi.

Na rynku spotkać można kilka wyrobów bardzo podobnych do Eternitu pod różnemi nazwami. Wszystkie jednak te materiały, między którymi są i bardzo lichy naśladownictwa, — stanowią produkcję ostatnich paru lat. Jeden tylko Eternit, wynalazku L. Hatscheka, jest już wypróbowany w ciągu kilkunastu lat i może się wylegitymować tysiącami najpoważniejszych świadectw w różnych krajach.

Ażeby mieć pojęcie, jak zastosowanie Eternitu wzrasta szybko, podajemy poniżej autentyczne cyfry sprzedaży w jednej tylko Austrii, za ubiegłe 12 lat, a mianowicie:

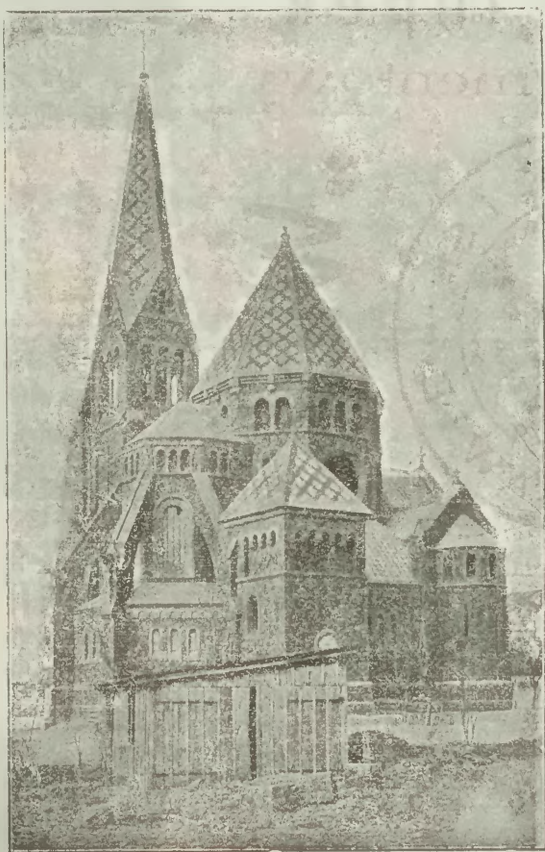
rok 1900—	34,590 m. □		rok 1906—	2,275,233 m. □
„ 1901—	150,819 „ „		„ 1907—	3,446,473 „
„ 1902—	841,196 „ „		„ 1908—	4,391,086 „
„ 1903—	1,117,686 „ „		„ 1909—	4,698,268 „
„ 1904—	1,675,105 „ „		„ 1910—	5,671,280 „
„ 1905—	2,658,401 „ „		„ 1911—	±7,000,000 „

W Królestwie Polskiem fabryka Eternitu powstaje w Lublinie i puszczoną będzie w ruch przed upływem roku bieżącego. Tymczasem Eternit sprowadza się z Austrii. W Warszawie pokryty jest Eternitem Monopol Akcyzny na Pradze.

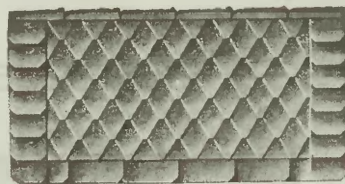
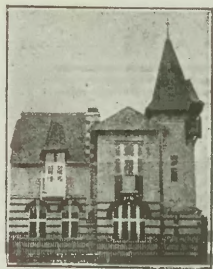
WYŁĄCZNI SPRZEDAWCY

J. ZABOKRZECKI i S-ka

Warszawa, ulica Zielna Nr. 6.

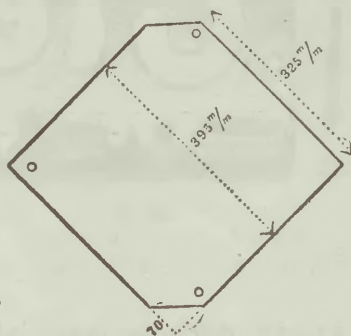

Kościół w Veszprém (na Węgrzech) pokryty Eternitem w 3 kolory.

Rozmiar tafli, 40
centymetrów w
kwadrat.

Waga jednej tafli
= 1,256 kgr. czyli
około 3 funtów.

Płyty są 3-ch ko-
lorów: czerwone,
popielate i ciemno-
szare

Waga 1-go me-
tra kwadr.=11,5
kgr. czyli około 28
funtów.

Najtrwalszem najlepszem i najłżejszem

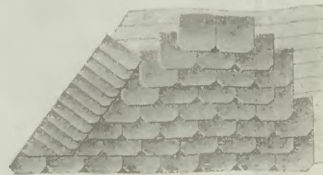
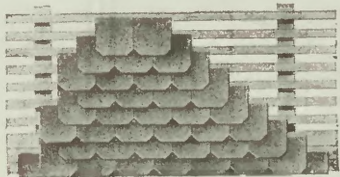
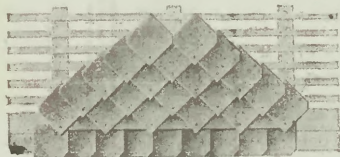
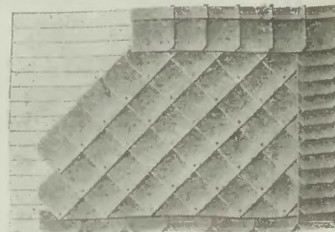
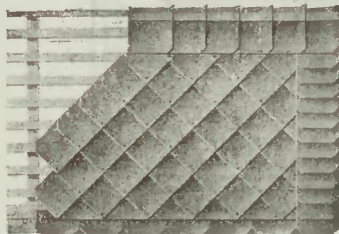
ogniotrwałem pokryciem dachwem jest obecnie
sztuczny łupek
azbestowo-cementowy

„WIEK”

„WIEK”

Zamówienia przyjmuje, specjalne katalogi ilustrowane rozsyła
oraz wszelkich wyjaśnień udziela T. Nowiński i Ska w War-
szawie, Mokotowska 63. Paweł Hertz Inż. Łódź, Skwerowa 3.
Fabryka mieści się przy stacji Dr. Ż. W.-W. „Zawiercie”.

Wiadomości Budowlane

Tygodnik techniczno-informacyjny, poświęcony wszystkim dziedzinom budownictwa.

Prenumerata z odnoszeniem:	Pismo wychodzi co tydzień, w każdą sobotę wieczór.	Z przesyłką pocztową:
rocznie rb. 5.—		rocznie rb. 6.25
półrocznie „ 2.75		półrocznie „ 4.—
kwartalnie „ 1.60	Oddzielny numer kop. 30.	kwartalnie „ 2.25

Prenumeratę przyjmują wszystkie kioski i księgarnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Piękna № 7, telefon 93-71.

Prosimy o wniesienie
prenumeraty
na rok 1912-ty.

ZE STOWARZYSZEŃ.

Cech majstrów ciesielskich w Łodzi odbył 26 z. m. zebranie, na które zaprosił delegatów cechu Warszawskiego i Częstochowskiego, oraz kilku architektów łódzkich.

Przedmiotem obrad było sprawa fuszerek majstrów przyjezdnych, kwalifikowanych na majstrów w innych miasteczkach. W bardzo wyczerpującej dyskusji wyjaśniono, że nieuznawanie w jednym mieście kwalifikacji, wydanych przez równorzędną instytucję w drugim mieście, byłoby niezgodne z prawem. Byłoby to tak samo, jak gdyby patent inżynierski, wydany na przykład w Petersburgu, nie miał znaczenia w Warszawie i naodwrot.

Wyjaśniono również, iż ustawy cechowe określają znaczenie cechu, jedynie jako instytucji kwalifikacyjnej zawodowej—nie mają jednak spraw ekonomicznych w swym zakresie działania.

Prawo takie, połączone z obecnym cechowem, przeczyłoby zasadom wolnej konkurencji i wytwarzałoby monopol, mogłyby bowiem cechy ograniczyć ilość majstrów w danej miejscowości. Jedyń sposob byłby wniesienie do władz wyższych podania z wymienieniem zakresu kwalifikacji zawodowych, jakie powinien posiadać majster. Do dziś dnia prawo, ani przepis podobny nie istnieje i dlatego nie można określić, jakie wiadomości ogólne i fachowe powinien posiadać majster.

Gdyby prawo lub przepis taki istniały, to na jego podstawie możnaby pociągać do odpowiedzialności, ale w każdym razie nie kwalifikowanego, lecz kwalifikującego.

Pozostaje więc środek samoobrony ekonomicznej drogą korporacji *poza*cechowej, gdyż ustawy cechowe tę drogę uniemożliwiają. Dałoby się to zaś osiągnąć znowu, jedynie przez utworzenie stowarzyszenia wspólnego dla wszystkich zawodów, uczestniczących w budowie.

Gdyby tam uchwalono (i dotrzymano!!!), że w żadnej budowie nie weźmie udziału członek stow., gdyby w budowie uczestniczył choćby jeden majster niestowarzyszony, jest pewnem, że przy solidarności (!?) poparliby to i architekci, zwraca-

jąc się tylko do stowarzyszonych we własnym interesie.

Słow. Pop. Prz. i H. W Sekeji IV, rzemieślniczej, dnia 28 b. m. zagał zebranie p. Kazimierz Wąsowicz, podstarszy cechu murarzy, przedstawieniem bardzo pomyślnie rozwijającej się organizacji—na podstawie ustawy cechowej—ubezpieczenia wzajemnego od nieszczęśliwych wypadków.

W cechu murarzy organizacja taka istnieje już siódmy rok, wysokość procentu od zarobku, która służy za podstawę do ubezpieczenia, obniża się stopniowo i doszła już do 3% zaledwie, a ubezpieczeni wybrali w postaci zwrotów około 35,000 rb. W ten sposób ubezpieczenie to jest zarazem kasą oszczędności. Cech posiada także kasę pogrzebową.

W dyskusji rozwinęły się szczegóły tej pożytecznej organizacji, którą naśladował już cech cieśli i która powinna by posłużyć za wzór dla innych zgromadzeń rzemieślniczych, przynajmniej do czasu zastosowania ogólnego ubezpieczenia państwowego.

Sprawę przekazano Kołu przedstawicieli urzędów cechowych.

Zjazd techników budownictwa ogniotrwałego wiejskiego.

(dokończenie).

4) Dla możliwie wyczerpującego wyjaśnienia spraw dotyczących budownictwa ogniotrwałego wiejskiego niezbędne jest wydawanie centralnego pisma periodycznego.

5) Dla popierania spraw budownictwa ogniotrwałego wiejskiego po wsiach pożądane jest wydawanie przez instytucje centralne i ziemskie broszur popularnych, omawiających poszczególne dziedziny budownictwa ogniotrwałego wiejskiego i inne środki przeciwpożarowe.

6) Pożądane byłoby ogłoszenie przez Gł. Zarząd Rolnictwa konkursów na opracowanie poszczególnych tematów z zakresu budownictwa ogniotrwałego wiejskiego.

7) Niezbędne jest zwoływanie dorocznych wszechrosyjskich zjazdów techników budownictwa ogniotrwałego wiejskiego, przy czem 2 zjazd tego rodzaju powinien się odbyć w lutym r. 1913.

8) W szeregu środków przeciwpożarowych pierwsze miejsce zajmuje budowa dachów ogniotrwałych. Wobec tego należy

prosić, aby rząd przyszedł niezwłocznie z pomocą instytucjom ziemskim, społecznym i in. w sprawie zastosowania środków do stopniowego zastąpienia dachów słomianych i gontowych przez ogniotrwałe i wyznaczył w tym celu stosowne kredyty, żądane przez te instytucje.

9) Dachówka z gliny palonej jest jednym z najlepszych ogniotrwałych pokryć na dachy.

10) Zjazd nie może polecać blachy żelaznej, jako najlepszego materiału do krycia dachów. Za godniejsze polecenia uważa dachówkę z gliny palonej i piaskowo-cementową, glino-słomę i in. materiały o stwierdzonej ogniotrwałości i taniości.

11) Pomoc dla ludności wiejskiej przy wyrobie dachówki glinianej najprostszymi typów byłaby bardzo pożądana. Dachówka piaskowo-cementowa jest jednym z najlepszych materiałów do krycia dachów. W celu jaknajszerszego rozpowszechnienia dachówki piaskowo-cementowej pośród ludności, należałoby popierać wyrób domowy tej dachówki.

12) Pożądaniem jest również wprowadzenie wyrobu cementowego łupku dachowego dla rozpowszechnienia tego materiału w budownictwie włościańskim i folwarcznym.

13) Należy uznać za właściwe i pożądane powstawanie cementowni ziemsk.ch.

14) Należy poruszyć sprawę niższej taryfy kolejowych na przewóz cementu i dachówek.

15) Dla powszechnego zastąpienia dachów słomianych i rozpowszechnienia w budownictwie wiejskim najlepszych materiałów ogniotrwałych do krycia dachów, pożądane byłoby otworzenie ludności, z kapitałów ziemskich i in. źródeł, szerokiego kredytu i wynalezienie innych sposobów popierania budownictwa ogniotrwałego.

16) Dla przygotowania majstrów i wystarczającej obsługi różnych dziedzin budownictwa ogniotrwałego wiejskiego, konieczne jest urządzenie odpowiednich wykładów i zakładanie szkół okręgowych i gubernjalnych. Dla przygotowania niższego personelu naukowego dla szkół i kursów, oraz majstrów, byłoby pożądane założenie szkoły odrębnego typu, wyższego, instruktorów budownictwa ogniotrwałego wiejskiego z kursem czteroletnim, do której przyjmowanoby kandydatów ze świadectwami z ukończonych conajmniej 4 klas zakładów naukowych średnich.

Elektryczność przy budowie domów.

Siła elektryczna, z zupełnie zrozumiałych powodów, znajduje coraz szersze zastosowanie przy budowie domów miejskich. Zamieniona na światło, umożliwia prowadzenie budowy bez przerwy dniem i nocą, wprzęgnięta do dźwigów, pomaga nam wciągać szybko i bez wysiłku materiały budowlane na najwyższe piętra gmachów nowoczesnych. Zastosowanie elektryczności do tego rodzaju usług widzimy nieraz i u nas. Co jest jednak zupełną nowością, nawet zagranicą, to zastosowanie siły elektrycznej przy wykopach ziemnych, robionych w domach dla fundamentów i piwnic.

W obec zacieśnienia placów budowlanych, stosunkowej wąskości ulic, a równocześnie konieczności pośpiechu, plac, na którym odbywa się budowa, przed skończeniem robót ziemnych, przedstawia istne piekło. Przekleństwa woźniców, świst batów, niesłychane wysiłki koni, zrywających siły i upręże przy wyciąganiu nieraz po bardzo stromych spadkach wozy przeładowane ziemią, spory, kłótnie, wymyślania, to zwykły i bardzo przykry widok na każdej świeżo rozpoczętej budowlu. Ludzie, konie i wozy kręcą się, jak muchy w ukropie, przeszkadzając sobie wzajemnie, a przez to przeciągają nadmiernie okres przygotowawczy roboty.

Na tę okoliczność zaczęto zwracać ostatnimi czasy uwagę i szukać środków dla ułatwienia i przyspieszenia wykonczenia robót ziemnych dla nowowznoszonych budowli. Są to dopiero próby, lecz próby w kierunku wartym zastanowienia i naśladowania. Na placu budowy, w uprzednio obmyślanym miejscu, ustawia się elektromotor połączony z kołowrotem, na który nawinięta jest odpowiedniej grubości lina, zakończona hakiem. Elektromotor zasila się energią od kabla ulicznego, tego samego, który dostarcza energię do innych robót przy budowie lub też do przyszłego oświetlenia nowowznoszonego domu. Konie z wozami wjeżdżają na plac i po zaciągnięciu wozu na miejsce zostają odprężnięte i odprowadzone ku bramie budowy. Po naładowaniu woza ziemią, do dyszla przyczepia się hak od liny kołowrotowej, puszcza w ruch motor i lekko, prędko, bez żadnego wysiłku, wyciąga wóz ładowny ziemią z dołu aż do miejsca, z którego konie będą mogły go wyciągnąć bez zbytecznego wysiłku i przeszkadzania w robocie innym wozom i woźnikom. Przy obmyśleniu zawczasu najwłaściwszego ustawienia kołowrota roboty ziemne idą szybko, sprawnie i spokojnie, z korzyścią obustronną: dla woźniców i dla przedsiębiorcy budowlanego.

Pomimo, że stosowane zagranicą w roku zeszłym tego rodzaju urządzenia elektryczne nosiły, jako pierwsze próby, wszelkie cechy zupełnej pierwotności, oddawały jednak tak poważne usługi pod względem zmniejszenia chaotyczności i straty czasu, nieodłącznych od wykonywania robót ziemnych robocizną końską i ludzką na niewielkich i zacieśnionych przestrzeniach, że zwróciły na siebie uwagę specjalistów, którzy, być może, w niedługim czasie, obmyślą znacznie doskonalsze urządzenia, od opisanego wyżej, do prowadzenia robót ziemnych przy budowie domów w miastach. — z —

Odkurzanie mieszkań i sprzętów.

(ciąg dalszy).

Do niedawna jeszcze uporządkowanie tej dziedziny życia było niemożliwe. Brak urządzeń do zastąpienia przyjętych sposobów odkurzania przez inne, praktyczne, ogólnie dostępne, a higieniczne, stał się temu na przeszkodzie. Wydawanie zakazu trzepania sprzętów domowych na podwórzach, przy równoczesnym zakładaniu trzapał podmiejskich, stosowane w niektórych miastach zagranicznych, nie dało pomyślnych wyników, ze względu na kłopotliwość i duże koszty, jakie tego rodzaju odkurzanie pociągało za sobą.

Paląca ta kwestja została należycie rozwiązana dopiero po zastosowaniu przez technikę współczesną odkurzaczy mechanicznych, opartych na zasadzie sztucznie wytwarzanej różnicy ciśnień.

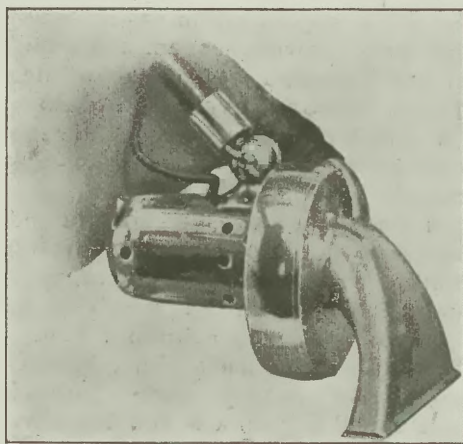
Większość dzisiejszych odkurzaczy, bez względu na nazwę, jest zbudowana na zasadzie wytworzenia w ten lub ów sposób próżni, wciągającej silnie powietrze. Ciąg silny powietrza porywa z sobą kurz, osadzający się w odpowiednio urządzonym zbiorniku. Od przyrządu wytwarzającego próżnię do przedmiotu odkurzanego idzie giętka rura, zakończona odpowiednio ukształtowanym lejem, przystającym szczelnie do powierzchni odkurzanego przedmiotu. W ten sposób usunięcie kurzu, tak dobrze z powierzchni sprzętów, jak i z wnętrza ich, np. mebli lub dywanów, odbywa się zupełnie dokładnie, bez rozsiewania pyłu, w bardzo krótkim czasie i bez mokołu, przyrząd bowiem ssący jest wprowadzany w ruch za pomocą elektryczności lub prądu wody wodociągowej.

O przyrządach wytwarzających próżnię ręcznie nie będziemy tutaj mówili, wszelkie bowiem dzisiejsze pomysły w tym rodzaju działają niedokładnie, a równocześnie wymagają wysiłku ponad siły przeciętnej siugi.

Przyrządy hydrauliczne, t. j. działające za pomocą wody, są zbudowane na zasadzie inżektora, t. j. mechanizmu wytwarzającego próżnię przy wypływanu prądu wody z odpowiednio urządzonej dyszy.

Odkurzacze hydrauliczne odznaczają się stosunkową prostotą budowy, łatwością obsługi, mają tę wielką zaletę, że wessany kurz topią od razu w wodzie, mogą być jednak z korzyścią stosowane tylko tam, gdzie woda wypływa z rur pod wysokim ciśnieniem i opłata za nią jest niewysoka, gdyż spotrzebowują stosunkowo duże jej ilości. Ponieważ warunki takie zdarzają się dość rzadko, więc i odkurzacze hydrauliczne nie są zbyt rozpowszechnione.

Wobec tego, że we wszystkich prawie nowszych domach jest już zaprowadzona elektryczność, a w starszych może być zaprowadzona, najpraktyczniejsze są odkurzacze, w których przyrząd wytwarzający próżnię, a więc pompa powietrzna jakiegobądź

Najmniejszy odkurzacz przenośny.

systemu lub wentylator, są poruszane elektrycznością. Odkurzacz taki składa się zasadniczo z następujących części: pompy powietrznej, wytwarzającej próżnię, zbiornika do kurzu, oraz filtra, przez który ten kurz przechodzi i na którym osadzają się większe przedmioty, wciągnięte ze sprzętów wraz z kurzem, jak np. igły, śpilki, guziki, pierścionki, zapalki i t. p. Filtry bywają różnych systemów, suche lub mokre, również jak i zbiorniki — z wodą lub bez. Z punktu widzenia higieny, pierwszeństwo należy od-

dać zbiornikom z wodą, jako radykalnie zabezpieczającym od rozwiewania kurzu z chwilą wciągnięcia go przez rurę do odkurzacza. (c. d. n.).

Drapacze nieba.

Jeszcze przed dziesięciu laty rekord wysokości miał w Nowym Yorku—Park Row Building, w pobliżu City Hall, gmach o wysokości 140 metrów, o 33 piętrach, z 950 ubikacjami, posiadający tylko jedenaście okien frontu: istna wieżyca. Obok niego podziwiano najbardziej t. zw. „żelazko“, na skrzyżowaniu Broadway i piątej Avenue. Jest to wieża trójkątna o dwudziestu piętrach i 95 m. wysokości. Otoczony tylko pięcio- i sześciopiętrowymi domami, wyrwa się z nich tem gwałtowniej; wydaje się, jak łamacz lodu, który przed filarem mostowym chroni domy na Broadway i Fifth Avenue od naporu strumienia ludzkiego. „Żelazko“ walczy też nieustannie z wiatrem, któremu przeciwstawia się kantem swego pancerza.

Niedaleko ztamtąd, na Madison Square, wznosi się siedziba Metropolitan Life Insurance Company: kompleks, zajmujący 3 i pół hektara powierzchni. Gmach główny ma „tylko“ 11 pięter i 54 metry wysokości, lecz za to wieża narożna, o dziewięciu oknach frontu po każdej stronie, wznosi się na 50 pięter w górę i osiąga wysokość 225 metrów—o 75 mniej, niż wieża Eiffla. Z wierzchu przypomina ten gmach kampanilę św. Marka, tylko że jest od niej dwa razy wyższy. Między 25 a 27 piętrem znajduje się zegar z tarczą o 9 metrach średnicy. Podobnie wygląda Singer Building, mający 12 pięter w gmachu głównym, 29 w wieży, sięgający do 200 metrów wzwyż. Wszystkie te jednak budowle zostały przewyższone przez Hudson Terminal Building, którego opis podają obecnie dzienniki, gdyż budowa jego dobiega właśnie kresu. (c. d. n.).

RÓŻNE.

Warszawa.

Przestrzeń ogólna zajęta pod ogrody miejskie, skwery i t. d. wynosi 758,170 mtr. kw. Drzew na ulicach rośnie 12,332. Na różne roboty na plantacjach przeznaczono w r. b. kwotę 34,144 rb., na kupno różnych materiałów, przyrządów i wogóle na potrzeby gospodarcze na plantacjach miejskich magistrat postanowił wydać 26,328 rb.

W programie robót kanalizacyjnych na r. b. była zamierzona budowa kanałów na Nowej Pradze.

Nikt nie przewidywał przeszkód w tym kierunku, a jednak budowę kanałów na Nowej Pradze odłożono na czas nieograniczony z powodu, że kilku właścicieli gruntów, przyległych do ul. Kowelskiej, nie chce sprzedać magistratowi niewielkiego obszaru, potrzebnego na przedłużenie i uregulowanie ul. Kowelskiej, przez którą ma być przeprowadzony główny kolektor kanalizacyjny.

Wprawdzie zarząd miasta może korzystać z prawa wywłaszczenia, ale sprawa taka jest długotrwała i niekorzystna dla magistratu, postanowiono więc odłożyć budowę kanału do czasu, aż oporni właściciele rzeczonych gruntów dobrowolnie zgodzą się na sprzedaż potrzebnego obszaru, po cenach, określonych przez komisję obywatelską.

Do rozpoczynającego się niezadługo ruchu budowlanego zaczęto już zwozić cegły z rozmaitych cegielń. Właściciele wozów dotychczas szli luzem, godząc się na rozmaite ceny. Obecnie jednak nastąpiło porozumienie i wszyscy żądają za dowóz do Warszawy po 1 rb. za tysiąc cegieł, zapowiadając, że w sezonie, podczas wzmożonego ruchu, cena zostanie jeszcze bardziej podwyższona.

Zaczęły już przyjeżdżać liczne partje mularzy, wskutek rozpoczynającego się ruchu budowlanego, który będzie bardzo ożywiony. Najwięcej ich przybywa z powiatów chełmskiego i lubartowskiego. Mularze zawierają kontrakty, żądając nieco wyższej zapłaty, niż w roku ubiegłym.

Kijów.

Zarząd kijowskiego okręgu komunikacji wszystkie swe roboty około uregulowania koryta Dniepru i jego dopływów stara się obecnie prowadzić w ten sposób, aby mogły służyć one jako przygotowanie i ułatwienie przyszłych robót na wielką skalę przy budowie drogi wodnej Ryga — Cherson, która połączy morze Bałtyckie z Czarnem. Z tą myślą zarząd okręgu opracował obecnie projekt umocnienia prawego brzegu Dniepru w środkowym korycie rzeki, w pobliżu wsi Bielenkoje, gdzie silny prąd wody stale podmywa wybrzeże i zanoszą piaski w poniżej położone zatoki, — tak zwane porty Miszelski i Tarasowski, gdzie wkrótce mogłyby utworzyć się mieliżny. Na roboty te zarząd okręgu komunikacji przeznaczył 46,500 rb.

Rada miejska jeszcze w listopadzie r. z. uchwaliła przeprowadzić kolektor kanalizacyjny od ujścia Łybedzi i wyasyg-

nowała na ten cel 350 tys. rb. Rury surowcowe dla kolektora będą kosztowały około 180 tys. rb., ułożenie ich — 170 tys. rubli.

Po dłuższej dyskusji rada miejska uchwaliła przystąpić do budowy kolektora, uzyskawszy na to środki z funduszków pożyczki na budowę koszar. W tym celu uchwalono wszcząć telegraficznie starania u min. spr. wewn. o pozwolenie na zaczerpięcie potrzebnej kwoty z powyższej pożyczki.

Łódź.

Roboty około budowy szpitala miejskiego w Łodzi rozpoczną się w kwietniu r. b..

Kosztorys robót obliczono na 2 mil. rubli. Szpital przy ul. Rokicińskiej składać się będzie z 12 pawilonów i budowany będzie stopniowo.

W sprawie poparcia i przyspieszenia otwarcia w Łodzi drugiego gimnazjum rządowego. Na budowę gmachu dla tego gimnazjum magistrat łódzki ofiarował 250,000 rb. oraz plac.

Wśród obywateli Bałut jest poruszony projekt przyłączenia tej osady do Łodzi. Projektodawcy twierdzą, że już 300 obywateli wyraziło zgodę na podjęcie starań w tym kierunku.

Przy ul. Piotrkowskiej № 275 w nowobudowanej oficynie runęła klatka schodowa. Na szczęście, ponieważ to się stało w godzinach rannych, nikt z ludzi szwanku nie poniósł.

Projekt zbudowania dworca kolei kaliskiej na szosie Aleksandrowskiej, w tym punkcie, gdzie łączą się dwie linje kolei, wkracza na drogę urzeczywistnienia.

Z rozporządzenia ministerjum komunikacji przybyła wczoraj do Łodzi komisja, złożona z członków zarządu kolei warszawsko-wiedeńskiej, aby omówić potrzebę budowy dworca, oraz zebrać na miejscu konieczne dla opracowania projektu materiały.

Komisja omawiała na razie sprawę przystanku kolei dla ruchu towarowego, jakkolwiek niemniej naglącą sprawą jest budowa stacji pasażerskiej.

Zarząd tramwajów pasażerskich, uznając konieczność utworzenia tej stacji, urządził już przystanek kolejki w tym punkcie i stwierdził, że na przystanku tym wysiada codziennie z górą 200 osób.

Po omówieniu danych, zebranych przez przybyłą komisję w zarządzie kolei warszawsko-wiedeńskiej w Warszawie, przybędzie do Łodzi nowa komisja z dyrektorem kolei warszawsko-wiedeńskiej, p. Paukerem,

na czele, dla ostatecznego zadecydowania sprawy budowy dworca kolei kaliskiej przy szosie Aleksandrowskiej:

Pruszków.

Pod przewodnictwem hr. Potulickiego w d. 25-ym z. m. odbyło się zebranie ogólne właścicieli nieruchomości wsi Pruszkowa.

Na porządku dziennym były niwelacja i plan sytuacyjny Pruszkowa, projekt przyłączenia Żbikowa i Tworek do osady, oświetlenie i t. d.

Postanowiono wprowadzić oświetlenie elektryczne lub naftowo-żarowe. Zgodzono się na układanie chodników betonowych. Jednomyślnie uchwalono projekt przeistoczenia wsi Pruszków na osadę, łącznie ze Żbikowem i Tworkami. Rozpoczęto budowę jatek z. lodowniami i kanalizacją. Plan niwelacji Pruszkowa odłożono do czasu przekształcenia wsi na osadę.

Częstochowa.

W d. 24 b. m. w magistracie odbyło się z inicjatywy naczelnika powiatu, ks. Awałowa, posiedzenie rady miejskiej dobroczynności publicznej ze współudziałem wybitniejszych przemysłowców, w celu określenia, w jakim stosunku mogą wziąć oni udział w budowie nowego szpitala miejskiego.

Mińsk.

Do zarządu miejskiego napływają podania o pozwolenie na budowanie nowych i restaurację starych domów. Podań takich w obecnym czasie bywa do 30 na miesiąc, z nastaniem zaś wiosny ilość ich niewątpliwie wzrośnie ogromnie.

Projekt „postanowień obowiązujących“, normujących budownictwo prywatne, jest już przez komisję budowlaną miejską opracowany i zapewne wkrótce zostanie wniesiony do rady miejskiej.

Wilno

Wedle propozycji Zarządu miejskiego, Rada jednogłośnie zobowiązała się wobec ministerjum handlu i przemysłu do gwarancji spłacenia w ciągu lat 10 pożyczki dla szkoły handlowej w sumie 200,000 rb. na budowę gmachu własnego.

Grodno.

D. 7 (20) z. m. odbyło się zwyczajne posiedzenie Rady miejskiej.

Rada zatwierdziła uchwałę zarządu miejskiego, aby z zaciągniętej z banku ziemskiego wileńskiego pożyczki 181,000 rubli na budowę stacji elektrycznej i przebudowę gmachu zarządu miejskiego, użyć na budowę stacji elektrycznej 131,000 rb. i przełać na kapitał zakładowy projektowanego banku miejskiego 50,000 rb.

W ratuszu odbyło się posiedzenie komisji do gruntów miejskich oraz finansowej i targowej w sprawie budowy hal targowych na placu Św. Trójcy i przeniesienia do nich straganów. Hale targowe będą miały 75 sążni długości i 12 szerokości i będą zawierały 47 sklepów i 120 straganów. Koszty budowy hal wynoszą 75 tys. rb., o ile tam nie będą urządzone piwnice, w przeciwnym razie 100 tys. rb. Komisje wypowiedziały się za budową hal kosztem 100 tys. rb.

KONKURSY.

W sprawie ułożenia programu projektowanego konkursu na wzorowe budowle podmiejskie, prace już prawie ukończono i pomieścimy go w następnym numerze.

Skład osobisty sędziów powiększono tak, że obecnie należą pp.: A. Gravier, K. Kułakowski, J. Lisiecki, Mączyński, A. Przybylski, A. hr. Ronikier, art. mal. Trojanowski, Jar. Wojciechowski i ogrodnik planista Zajkowski.

Postanowiono, że będzie 2 zastępców, a w razie, gdyby głosowano nad domem projektowanym przez jednego z sędziów, to projektant się chwilowo usunie, a w miejsce jego wstępuje i głosuje zastępca.

Niepraktykowany ten jeszcze u nas jawny konkurs, w którym pośrednio uczestniczyć będą mogli i sędziowie — obudzi niewątpliwie silne zainteresowanie.

XI konkurs na szkice, na budowę drugiego domu Techników we Lwowie, rozpisuje Koło Architektów we Lwowie, w imieniu Towarz. Bratniej Pomocy słuchaczy tamtejszej Politechniki, z terminem *1 kwietnia r. b.* Gmach ma być trzypiętrowy z suterynami, przeznaczony na pomieszczenie 500 słuchaczy Politechniki. Nagrody trzy: 1000, 600 i 400 kor., zakupy po 200 kor.

Konkurs na projekty polichromji kościoła św. Lamberta w Nowo Radomsku rozpisuje, z inicjatywy ks. Fr. Mireckiego, Tow. Opieki n. Zab. Przeszłości w Warszawie, z terminem *10 czerwca r. b.* Suma przeznaczona na polichromję wynosi 5000 rb. Nagrody wynoszą 250 i 150 rb.

Konkurs na projekty muzeum rozpisuje Tow. Architektów w Rydze, z terminem *28 marca r. b.* Nagrody: 600, 400 i 200 rb.

Konkurs na projekt willi podmiejskiej rozpisuje Moskiewskie Tow. Architektów z terminem *28 marca r. b.* Nagrody 500, 300 i 200 rb., zakupy po 200 rb.

Kalendarz terminowy bieżących konkursów architektonicznych.

Koło Arch. we Lwowie (konkurs X). Hala targ. w Jarosławiu, 10 marca r. b. 3 nagrody, razem 2500 kor.

Tow. Rzem. w Rydze. Gmach własny, 14 marca r. b. 3000, 2000 i 1500 kor.

Rada miejska wileńska. Teatr, 14 marca r. b. 1250 i 750 rub.

Magistrat m. Rewla. Ratusz, 14 marca r. b. Na 3 nagrody 3500 rub.

Koło Arch. w Warszawie (konkurs XXXVII). Gmach Szkoły, 15 marca r. b. 400 i 300 rub.

Koło Arch. w Rydze. Muzeum, 28 marca r. b. 600, 500 i 200 rub.

Tow. Archit. w Moskwie. Willa podmiejska, 28 marca r. b. 500, 300 i 250 rub. zakupu po 200 rub.

Koło Arch. we Lwowie (konkurs IX). Kościół parafjalny, 1 kwietnia r. b. 1800, 1300 i 900 kor.

Koło Arch. we Lwowie (konkurs XI). Dom Techników, 1 kwietnia r. b. 1000, 600 i 400 kor.

Del. Arch. Polsk. i Kom. Wyst. Arch. w Krak. Typy domów mieszkalnych, 15 kwietnia r. b. 5 po 1000 kor. i 5 po 500 koron.

Tow. Op. n. Zab. Przesł. Polichromja kościoła 10 czerwca r. b. 250 i 150 rub.

Rząd rep. Urugwajskiej. Pomnik, 30 czerwca r. b. 250 i 150 rub.

KOMUNIKACJE.

Zarząd kolejki cukrowni Brześć Kuj. otrzymał zezwolenie na przedłużenie tej kolejki do folwarku Świesz, t. j. na przestrzeni 11 wiorst. W folwarku Świesz projektowana jest budowa nowej cukrowni.

Główny zarząd kolejowy polecił zarządowi kolei Południowo-Zachodnich zwracać baczniejszą uwagę na sposób rozmieszczania stacji na nowo budujących się liniach kolejowych. Kwestja co do punktu, w którym ma stanąć każda stacja, powinna być najdokładniej zbadana i rozważona, gdyż posiada ona olbrzymie znaczenie dla okolic i miast, przez które przejdzie nowa linja.

Kazimierz hr. Kwilecki z Gosławic wniósł do władzy podanie o koncesję na kolej wąskotorową, poruszaną siłą mechaniczną, od Potnowa do Kopydłowa, z odnogami od Jabłonki do Adamowa i z Nieświadowa do Cienina. Kolejka ta ma mieć 40 wiorst. Podanie to z przychylną odpowiedzią kalis-

kiego rządu gubernialnego przesłane zostało do decyzji generał-gubernatora warszawskiego.

SKRZYNKA ZAPYTAŃ i ODPOWIEDZI.

Odpowiedź na p. 20. Prosimy o podanie więcej szczegółów co do przeznaczenia budynku.

Odpowiedź na p. 21. Cegła piaskowo-wapienna nie cieszy się u nas wzięciem.

W okolicy Warszawy zaniechano wyrobu, a również i w Łodzi, dlatego, że T-wa Kredytowe nie chciały dawać pożyczek na domy z tej cegły. Dobroć cegły, względnie trwałość, jest w bardzo wielkiej zależności od sumienności wytwórców, prócz tego budynki z takiej cegły są przy normalnej grubości ścian znacznie zimniejsze.

Odpowiedź na p. 22. Można kłaść 2 wyższe lub 3 lub 4 niższe dźwigary (belki żel.). Rozpiętość jest za mała, żeby podpieścić filarem na środku. Przyczółki muszą być murowane. Kosztorysów ani planów nie dostarczamy, możemy tylko wskazać źródła, gdzie należy się zwrócić w Warszawie, np. K. Rudzki i Sp. ul. Fabryczna, Wł. Gostyński i Sp. Mokotowska 3, Rohm, Zieliński i Sp. Jerozolimska 117.

Wogóle radzimy nie powierzać roboty przy godnym znawcom, lecz zwrócić się do firm specjalnych. Przy tej rozpiętości mostu mogą skutki być bardzo smutne, a rezultat ostatecznych kosztów zawsze przewyższy koszt pracy firmy specjalnej.

Mostek ten można wykonać prócz tego tanio i z żelazo-betonu. W tej kwestji można się zwrócić w Warszawie np. do firm: Bobrowski, Kotulski i Sp. Ś-to Krzyska 30; Kamiński Gustaw, Jerozolimska 66 i in.

LICYTACJE NA DOSTAWY i BUDOWY.

Częstochowa Magistrat, dn. 12 marca o godz. 12-ej w poł., zabrukowanie ulicy na 225,000 sążni: od sumy rb. 7493 kop. 93. Kaucja $\frac{1}{10}$.

Grójec. Urząd powiatowy, d. 14 marca o godz. 12 ej w południe, na parkan drewniany naokoło miejskiej rzeźni, wybrukowanie rynku i przebrukowanie ulic od sumy rb. 4,433 kop. 80. Kaucja $\frac{1}{10}$.

Wołkowyski gub. Łomżyńskiej. Zarząd Akcyzy, dn. 26, 27 i 28 marca, na budowę piwnic dla administracji składów od sumy rb. 1856 kop. 56.

Biłgoraj. Urząd powiatowy, dn. 20 marca o godz. 12-ej w poł., na zabrukowanie ulicy od sumy rb. 6,084 kop. 83. Kaucja $\frac{1}{5}$.

Łęczyca. Urząd powiatowy, dn. 20-go marca, o godz. 12 w poł., na naprawę grobli od sumy rb. 1530 kop. 68. Kaucja $\frac{1}{5}$.

Tutaj wymienione licytacje pomieszczone są w № poprzednim.

Dnia	Miejscowość	P r z e d m i o t
5/III	Hrubieszów	Kompletna naprawa mostu.
7/III	Lida	Dostawa wapna
8/III	Warszawa	Naprawa szosy
8/III	Zarząd Dr. Żel. Wołosko Bugulm. w Petersburgu	Budowa mostu na Woldze
8/III	Radzymin	Roboty mostowe
	Pułtusk	" "
	Łomża	" "
	Biała	" "
	Chełm	Bruki klinkierowe
	Brześć	Roboty mostowe
	Krasnystaw	Bruki klinkierowe
19/III	Pabjanice	Przebudowa ratusza
27/IV	Będzin	Oświetlenie miasta i mieszkań.
28/V	Kie'ce	Roboty mostowe.

Pozwolenia na parkany.

Podania wniesione w ciągu ostatniego tygodnia do magistratu warszawskiego o pozwolenie na zajęcie gruntu miejskiego pod budowę parkanu.

Niecała Nr. 3/614M. Tow. Akc. Martens i Daab.

Kopernika Nr. 33/2772. Henryk Dubeltowicz i M. Swieżyński.

Zgoda, róg Chmielnej Nr. 1/1493B. Jan Bełdowski.

Górna Nr. 11a/2998A. Jan Zato, Wspólna 49.

Praga, Nowo-Stalowa Nr. 1293. Rabęcki Radosław,

Praga, Śliwicka Nr. 2/901. Romaniuk Jan.

Praga, Strzelecka Nr. 4/6. Nazimek Jan.

Ceglana Nr. 21/1119, 1120. E. Reyeh i Synowie.

Nowogrodzka Nr. 1/1584. Abram Grauberg.

Czerwikowska Nr. 4/3051. Bink Paweł.

Wilcza Nr. 6794. Jakób Glas.

Żorawia Nr. 26/1618F. Władysław Polamin.

Freta Nr. 33/339. Kardaszyńska Seweryna.

S-to Krzyska Nr. 6/621. Fr. Siwczyski.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Warszawskich dróg żel. dojazdowych zawiadamia osoby życzące podjąć się wykonania robót ziemnych, brukarskich, mularskich, żelazno-betonowych i innych przy budowie linii Wawer—Otwock—Karczew i Piaseczno—Grójec—Czersk, że oferty przyjmuje codziennie od godziny 4-ej do 5-ej w biurze Towarzystwa w Mokotowie przy ul. Nowo-Aleksandryjskiej № 11. W tymże czasie można otrzymać wszystkie potrzebne informacje.

WYKAZ BUDOWLI

projektowanych oraz zatwierdzonych od 17/II do 3/III r. b.

NB! Przedruk wzbroniony.

Warszawa. Nowolipie 2445 (80). Szyfers. Budowa parter. budynku.
 Marszałkowska róg Moniuszki 1393 (130). Jankowski. Przeróbki w domu.
 Ogrodowa 825 (16). Fakiel. Budowa 4 piętr. oficyny i nadbudowa oficyny.
 Przyokopowa 6705 (9). Binental. Budowa 3 piętr. front. domu.
 Senatorska 471a (44). Potworowski. Budowa werendy.
 Wolność 2500 (4). Hyblarski, Gibiela i Ska. Przebudowa fabrycznego budynku.
 Wilcza 1704 (23). Rotberg. Budowa 5-p. i 6-p. front. domu.

- Warszawa.** Junkierska i Miodowa 480 (50). Alberg. Nadbudowa domu.
Chmielna 1562 (31). Hotel „Royal”. Urządzenie windy.
Franciszkańska 1813 (22). Brocki. Przeróbka sklepów.
Wilcza 6794. Glass. Budowa 5-piętr. domu i oficyny.
Tarczyńska 5242 (9). Wilczyński. Budowa 4-piętr. domu i oficyny.
Nowo-Wielka 5928. Welman. Przebudowa suteryn.
Marszałkowska 1385 (111). Heiteer. Przeróbka oficyny.
Magistrat. Nowy gmach (przy ul. Leszno 101-3) na kilkanaście szkół miejskich
kosztem około rb. 220.000.
- Praga.** Kowieńska 997. Wągrowski. Budowa part. domu.
- Mokotów.** Arbatowski. Budowa 4-piętr. oficyny.
- Wola.** Pręczkowski. Budowa 3-piętr. domu.
- Powązki.** Fiszbajn. Budowa drewnianych szop.
- Gostynin.** Cymer. Budowa oficyny i szop.
- Gombin** pow. Grótyński. Rozen. Budowa oficyny.
- Tarczyn** pow. Grójecki. Karsztman. Budowa domu.
- Góra-Kalwarja** pow. Grójecki. Wójcik. Budowa domu.
- Łowicz.** Dziedziców. Budowa domu.
- Zakroczym** pow. Płoński. Taub. Budowa drew. domu.
- Pułtusk.** Bengieldorf. Budowa domu.
- Pasleka** pow. Kutnowski. Fabian. Budowa cegielni.
- Grodzisk** pow. Błoński. Goldfarb. Budowa piętr. domu.
- Piaseczno** pow. Warszawski. Marynowski. Budowa domu.
Powcimut. Budowa domu.
- Kielce.** Ul. Czysta. „Mikołajew. Dom 4-piętrowy z wieżą na pomieszczenie biur i urządz.
telefonicznych.
Komitet przeb. Seminarjum Duchownego. Roboty kanalizacyjne i wodociągowe
za kilkanaście tysięcy rubli.
- Przewodny** z. Sandomierska. Lempicki. Budowa cukrowni.
- Sosnowiec.** Ul. Wawel. Konieczny. Murowany 2-piętr. dom etc.
- Tomaszów** pow. Brzeziński. Krzyżowa. Zilber Manuel. Fabryka tkackich warsztatów.
- Juljanów** pow. Łódzki. Rogowska szosa, Kierpol. Drewn. parterowa oficyna.
- Radogoszcz** „ „ Brzozowski. Murowany part. dom etc.
31. Janiszewski. Murowane drwalki.
- Konieczpol** pow. Noworad Weintraub. Tartak.
- Pabjanice** 241w. Szczepaniak. Murowany dom parterowy.
Ul. Saska 439a. Pabjanickie Tow. Akc. Murowany parterowy skład.
Ul. Długa. Pabjanickie T-wo Oszczędnościowe. Dwa murowane budynki na
skład żelaza.
Ul. Sw.-Jańska 305. Mess. Nadbudowa 1-go piętra na oficynie.
Górka Pabjanicka. Biernacki Antoni. Murowany dom.
Fabryczna 648. Sztejn Ludwik. Mur. oficynę.
- Sosnowiec.** Ogólny wjazd. Piątek. Murowany parterowy dom etc.
- Brzeziny** 273a. Kukulski. Drwalki i obory.
Szwarcshultz. 1-piętr. dom.
373. Lisicki. Murowany parterowy dom.
38. Firstenwald. Nadbudowa 1-go piętra.
126. Kryczek. Oficyny i drwalki.
130g. Ikert. Murowany 1-piętr. dom etc.
173d. Stefankiewicz. Murowany 1-piętr. dom.
215. Zaudel. Oficyna 2-p., parterowy dom, pralnia i drwalki.
127. Schultz. Murowany 1-piętr. dom, oficyna, pralnia etc.
126. Andryszak. Oficyna i drwalki.
Anny 2/133. Szulc Teodor. Mur. 4 piętr. kamienica.
Anny 2. Milgram Kafiell. Murowana oficyna i przerobienie okien.
Chłodna 11. Rotor Ferdynand. Urządzenie pralni.
Nawrot 38. Szajn Dawid. Mur. 4 piętr. kamienica z oficynami.
Na Pabjanickiej szosie 39. Lange Edward. Mur. 4 piętr. dom.
Garncarska 18 Milsztejn Lajb. Mur. skład na żelazo.
- Pabjanice.** Warszawska 47. Bracia Sztejn. Nadbudowa oficyny.

- Sosnowiec.** Sielecka. Warkocz. Murowany 2 piętr dom.
Ogólny wjazd. Pochwalski. Murowany 1 piętr. dom etc.
- Dąbrowa Górnicza.** Woliński, Stalman i Sobański. Drewn. budynek dla parowej maszyny na cegielni we wsi Dąbrowa.
- Aleksandrów** pow. Łódzki. Lubiszewski. Murowany parterowy dom.
- Łask.** Kościelna. Wagman, Nadbudowa 1-go piętra.
- Zarzew** pow. Łódzki. Wenske. Murowany piec do wypalania cegły i komin.
- Rokicie Nowe** " " Głowacki. Murowany 2-piętr. dom.
Ul. Lipowa. Murawiński. Murowana 1-piętr. oficyna.
- Będzin.** Zamiejska. Siwek. Murowany 2-p. dom.
- Bałuty** pow. Łódzki. Nowoodkryta 22/743. Fuks. Drewn. parterowa oficyna i stajnia.
Słipek. Drewniane parterowe drwalki.
Ul. Cylmera. Kłacz. Nadbudowa 1-go piętra.
Łagiewnicka 24. Sliwiński. Dom 3 p. i także oficyna.
Franciszkańska róg Dworskiej. Ruprecht. Murowany 3-p. dom i drewn. 1-p. oficyna.
- Łódź.** Piotrkowska 275. Tow. Betania. Oficyna 1-p. i nadbudowa 3 go piętra.
Piotrkowska 527-531. Tow. Akc. J. Heintzel. Rozszerzenie murowanego składu.
Milsza róg Pańskiej 26-821. Tuszyński i Damisz. Przebudowa domu 2-ch piętr., nadbudowa 3-go piętra i przybudowa 3 piętr. oficyny.
Zakątna 13/805. Adler. 2 murowane parterowe i 1 piętr. budynki.
Targowa 55/1183. Zajdel. Oficyna 3 piętr., nadbudowa 4 go piętra i parterowy budynek.
Przędzalniana 10/1292. Miller. Murowany 3 piętr. dom i part. oficyna.
Centralna 27/271. Ryzenberg. Przeb. klatek schodowych w 2 i 3 piętr. oficynach
Widzewska 56/1116. Szturm. 3 piętr. dom i oficyny.
Ciasna 2. Szaniawski. Drewniany 1 p. dom.
Benedykta 88/1501 P. Holtz i S-ka. Murowany parterowy budynek.
Wójtowska 7. Uznański. Murowany part. dom i drwalki 1 p.
Piaseczna 9. Majer. Murowany 2 piętr dom i 1 p. drwalki.
Główna 31. Fuks. Murowany 4 piętr. dom i dwie 3 i 4 piętr. oficyny.
Łęczycka róg Rawskiej. Kukulski. Murowany 3 p. dom i drwalki.
Długa 147/840. Jung. Murowany 3 p. dom i parterowa piekarnia.
Kusy-kał Deryng. Drewniany parterowy dom.
Radwańska 48/875. Zajler. Murowany 3 p. dom i drwalki.
Nowomiejska 21. Moszek Frenkiel. Przeb. okien i urządzenie piekarni.
Rybna 15. Zajler Paulina. Murowana oficyna i stajnie.
- Chojny** pow. Łódzki. Tuszyńska róg N.-Pabjanickiej. Pospiech. Murowana part. łaźnia.
- Lorenców** folw. pow. Łódzki. Jagiełowska. Bekier. Oficyna 1-piętr. etc.
- Ruda-Pabjanicka** Św. Piotra Kuntze. Parterowa oficyna i drwalki.
- Zgierz.** Stary rynek. Piątkowski. Murowany 2 piętr. dom.
Przedm. Przybyłów. Stodólna 497. Ermand. Murowany 1 piętr. dom.
Przedm. Wałachy. Daszkiewicz. Murowana 1-piętr. oficyna.
Łęczycka szosa. Szymczak. Murowany 1-piętr. dom.
- Częstochowa** Warszawska szosa 75. Głowacki. Murowana 1-piętr. oficyna.
Mokra 22. Miniszewski. Murowana 2 piętr. oficyna.
Św. Rocha 8. Piątkowski. Murowany parterowy dom.
Ciemna Droga. Koniński. Murowany parterowy dom.
Kiedrzyńska droga. Homan. Murowany parterowy dom.
Zielona 48. Jurczyk. Nadbudowa 2-go piętra.
Markusfeld. Przebudowa fabryki kleju i Żelatyny w Częstochowie.
- Bełchatów** pod Piotrkowem na Pabjanickiej szosie 39. Działowska Zysla. Fabryczny komin na cegielni.

Kurcewski i S-ka

Fabryka Urządzeń Sanitarnych

Warszawa, Książęca 7, tel. 95-22.

OGRZEWANIE CENTRALNE WSZELKICH SYSTEMÓW. WENTYLACJA. KANALIZACJA. WODOCIĄGI ZWYKŁE I PNEUMATYCZNE. SUSZARNIE. PRALNIE MECHANICZNE. KUCHNIE PAROWE. OSUSZANIE WILGOTNYCH POMIESZCZEŃ. WŁASNE
□□□□□□□□ WARSZTATY MECHANICZNE. □□□□□□□□

Ceny materiałów budowlanych.

C e g l a.

dane z Sekcji Ceglarskiej przy Tow. Przem. Kr. Pols.

Na sezon nadchodzący przy kilkumiesięcznym terminie dostawy można uważać cenę r. 17.25 za miarodajną.

C e m e n t.

(podług notowań Centr. Biura sprzedaży Portland-cementu)

Ceny hurtowe za beczkę wagi 10 pud. bto. fko, wagon stacja kolejowa. *przy dostawach wagonowych.*

Ziemia Warszawska. Wyszaków, Mrozy 4.40 Warszawa. Petersburgska, Warszawa Kaliska, Praga Nadw. Marki, Kolbiel, Stanisławów, Tłuszcz, Wołomin, Warszawa Kowelska-Warszawa Brz. Rembertów, Miłosna, Nowo-Mińsk, Wawer, Falenica, Otwock, Celestynów 4.30. Warszawa Obwodowa 4.25. Płochocin, Błonie, Teresin, Sochaczew, Bednary, Domaniewice, Milanówek, Brwinów, Pruszków, Włochy, Warszawa, W.W., Ożarów, Nieborów, Skierniewice, Radziwiłłów, Żyrardów, Jaktorów, Gredzisk, Jackowice, Łowicz W.W., Jabłonna, Nowy-Dwór, Modlin, 4.20. Płyćwia, Nasielsk, Świercz, 4.10. Pniewo, Kutno, Chodecz, Krośnice, Czerńewice, Ciechocinek, Nieszawa, Brzezie, Włocławek, Aleksandrów Pogr. 4.00.

Ziemia Wileńska. Bierzewecz, Nowodruć, Stary Dwór 4.85. Woropajewo, Goduciszki, Postawy 4.75. Łyntupy, Rozłogi 4.65. Artyleryjski, Daugi, Kukuciszki, Marcinkance, Olita, Olkieniki, Orany, Potarancy, Rudziszki, Świenciany, Sygudyszki 4.55. Bastuny, Bezdany, Binia-konie, Wilno, Wojgiany, Gawja, Gudugaj, Dukszy, Zalesie, Igałino, Kałkuny, Kiena, Landwarowo, Lida, Listopady, Nowo-Świenciany, Nowo-Wilejski, Niemen, Niemen-przystań, Podbrodzie, Połoczany, Porubanek, Prudy, Rożanki, Skrybowo, Smorgoń, Soly, Turmont, Juraciszki, Jaszuny 4.45. Alechnowice, Anastasiewski, Budslaw, Wilejka, Zaczacie, Krzywice, Królewsczyzna, Mołodeczno, Żosle, Parafianowo, Podswile, Radoszkowice, Usza, 4.35. Koszary 4.25.

Ziemia Mińska. Baranowice, Borysów, Worejcy, Werchutino, Widibór, Witgensejnski, Gancewice, Horyń, Daraganowo, Derewcy, Dziatłowice, Żerbitówka, Żodyń, Zamirje, Izjasław, Kinel, Kojdanowo, Kołodziszczy, Łowza, Luniniec, Luszcz, Lachowice, Mańkowice, Mińsk, Niegorełoj, Osipowice, Parohonski, Pińsk, Pińsk-Przystań Pogorzelce, Pramino, Puchowice, Ratomka, Rudzienski, Stare-Drogi, Stołpy, Talka, Urzecze, Faniep, Czuczowice, Juchnowice, Michanowice, Lesnaja 4.30. Diedówka, Żytkowice, Kopcewice, Korżewka, Kocury, Łachwa, Mikuszewice, Plicz, Sinkiewicz, Staruski 4.20. Berezyna, Bobrujski, Golewice, Demecz, Krasny Brzeg, Mozyr, Nachów, Rynia, Tatarka, Jasień, Babicz, Wasilewice, 4.10. Rzeczyca, Jakimówka 4.00.

Ziemia Grodzieńska. Białowieża, Białystok, Bielsk, Bielany, Wysokie-Litewskie, Gajówka, Grygorowce, Grodno, Domaczewo, Zakrucin, Kleszczele, Knyszyn, Krasnostocka Platforma, Kuźnica, Lewicka, Łyszczyce, Małoryto, Mońki, Nowokamienna, Nurzec, Ossowice, Porzece, Sokółka, Starosielce, Strabla, Stradecz, Fronotowo, Czeremcha, Czarna-Wieś 4.50, Andrzejowce, Berestowice, Brześć Lit. Walily, Wołkowysk, Wólka, Gryńki, Domonowo, Dniepro-Bug, Drohiczyń, Żabinka, Rzednia, Zełwa, Issa, Kobryń, Kossowo, Liniewo, Mołczadź, Mosty, Muchawiec, Narewka, Nowogródek, Oziernica, Podroś, Pogodino, Swisłocz, Skidel, Stolin, Sniatowo, Tawle 4.40.

Ziemia Piotrkowska. Stryków, Głowno, Tomaszów Piotrkowski 4.20. Łódź Kaliska, Łódź Fabr., Łódź Karolew, Pabjanice, Zgierz, Koluszki, Słotwiny, Rogów, Łask 4.10.

Baby, Wolborka, Rokiciny 4.00. Rozprza, Piotrków 3.90. Kamieński, Gorzkowice, Koniecpol 3.85. Noworodonsk, Widzów, Złoty Potok 3.80. Hantke 3.75. Kłomnice, Częstochowa Herbska 3.70. Częstochowa, Rudniki, Ostrowy, Blachownia, Herby 3.65. Poraj, Myszków, Zawiercie 3.60. Strzemieszyce W.W., Strzemieszyce Nadw., Sosnowiec Nadw. Zagórze, Pogoń, Nivka, Granica W.W., Granica Nadw., Łazw, Ząbkowice, Dąbrowa W.W., Dąbrowa Nadwiśl. Będzin, Sosnowiec W.W. 3.55.

Ziemia Kielecka. Suchedniów, Łęczna 4.15. Zagnańsk i Tumlin 4.10. Kielce i Sitkówka 4.05. Chęciny i Miąsowa 4.00. Jędrzejów, Potok i Małogoszcz 3.95. Sędziszów, Przysieka i Włoszczowa 3.90. Miechów i Jeżówka 3.85. Wolbrom 3.75. Olkusz, Bukowno i Sławków 3.65. Rabsztyn 3.60.

Ziemia Lubelska. Iwangród 4.20, Lubartów 4.25 Lublin i inne 4.00.

Ziemia Łomżyńska. Czerwony Bór, Malkinia, Pasiaki, Wnory, Krusze, Łapy, Szepietowo, Czyżew, Ostrołęka, Gucin, Komarowo 4.50. Grajewo 4.20.

Ziemia Kaliska. 4.00 oprócz: Radliczyce, Sieradz i Zduńska Wola 4.10.

Ziemia Radomska. Wierzbik, Kunów, Ostrowiec Szydłowiec, Sieciechów, Garbatka, Zagórz, Jedlnia, Radom, Rożki, Jastrząb, 4.30. Skarżysko, Bliżyn, Nieklan, Końskie, Opoczno 4.20.

Ziemia Płocka. 4.00.

Ziemia Wolińska. Bobły, Włodzimierz-Woł., Lubliniec, Owadno, Turyjski 4.60. Zabłocie, Krymno, Moszczany 4.50. Rafałówka 4.40. Zawale, Kowel, Maniewicz, Myzowo, Powurski, Czartoryjski, Maciejów 4.40. Antonówka, Dombrowica, Udryck, 4.30.

Ziemia Suwalska. Augustów, Puńsk, Simno, Suwałki, Szestakowo 4.50. Wierzbotowo, Wilkowyski, Kozłowa Ruda, Mawrucy, Pilwiszki 4.00.

Ziemia Siedlecka. Sobolew, Życzyn, Wilga, Pila-wa 4.40. Siedlce i inne 4.50

Fabryka portlandcementu „Jakób” zawiadomiła nas że po pożarze który miał miejsce w maju r. b., dotąd nie została uruchomiona, i o ile to nastąpi, będzie nam nad-
syłać notowania cen.

Wapno niegaszone.

„Rudniki” fko wagon stacja W.W. za 100 korcy Rb. 88.—.

Chęciny, zakłady inż. J. Hempla. Wapno wypala-ne gazem, z marmuru chęcińskiego, po 15 1/2 kop. za pud, franco wagon Chęciny. Cena franco Warszawa W.W. kalkuluje się kop. 21,6 za pud.

„Kadzielnia” (wapno wypalane z marmuru kieleckiego) fko Kielce wagon k. 14 1/2 za pud. przewóz do W.W. 5.86 k. od puda, czyli kalkulacja puda fko Warszawa 20.36 k. za pud.

Tendencja zwyżkowa.

Zapotrzebowanie na Marzec znaczne wobec zwy-
kłego bieżenia mieszkań przez lud wszelki przed świętami Wielkiej Nocy. Wysyłka dla tego celu rozpoczęła się już od połowy Lutego.

Poszukiwane jest dla tego celu wapno Kadzielnia w grubyh brytach (a więc nie tak prędko rozpada się) i białe. Kupcy za takie wapno chętnie płać ceny wyższe o 1 do 2 kop. na pudzie.

Jan Lizut. Lublin. Wapno szybko wążące fko Lublin 14 k. za pud — fko Warszawa k. 20 1/2 za pud. Nadaje się szczególnie jako dodatek w zamian cementu *)

*) Notatki pomieszczone są na opowiedzialność wy-mienionych firm.

Łódź dotychczas przeważnie zasilala się wapnem z Opoczna, które jest blisko Łodzi położone, a więc przewóz bardzo tani, gdy natomiast wapno kielckie, oplacające znacznie wyższy przewóz, tamże debitu nie miało, w roku zeszłym jednak, łódzkie fabryki cegły białej przeprowadziły próby wyrobu cegły wapiennej z różnemi markami wapna z Królestwa Polskiego i pierwszeństwo przyznane zostało wapnu Kadzielnia, które to Zakłady w roku zeszłym po raz pierwszy sprzedawały wapno do Łodzi.

Cena kalkuluje się ze względu na bliskość Opoczna nieco niżej, niż dla Warszawy i pozostałej prowincji, przewóz zaś wynosi z Kielc do Łodzi szerokotorowej $4\frac{3}{4}$ kop., do Łodzi Fabr. $5\frac{1}{4}$ kop. od puda (do Warszawy przewóz wynosi blisko 6 kop.).

Piasek i żwir.

Piasek na brzegu za 1 m.³ Rb. —40.

Żwir „ „ „ 1 „ „ 5.—.

Przewóz do miasta od 0.50—1.— rb. za 1 m.³, zależnie od odległości.

Cena żwiru jest wyjątkowo wysoka, z powodu zupełnego prawie wyczerpania zapasów.

Organizacja spółdzielczej zwirowni postępuje szybko. Zrobiono kosztorys na rb. 75,000, w czem 20,000 na kapitał obrotowy. Obecnie przygotowuje się umowa spółkowa.

Gips.

Za 5 pudów
Sztukatorski
Murarski

Na wagony
Rb. 2.50
„ 1.65

Zę składu
Rb. 3.—
„ 2.—

Żelazo.

Ceny podwyższone.

Obecna cena belek i korytek przy dostawie ze składów w Warszawie wynosi:

H № 8	rb. 1.95 kop.	H № 38—40	rb. 1.95 kop.
„ № 10	„ 1.90 „	„ № 10—10 $\frac{1}{2}$	„ 1.95 „
„ № 12	„ 1.85 „	„ № 12	„ 1.90 „
„ № 13—16	„ 1.65 „	„ № 14—14 $\frac{1}{2}$	„ 1.80 „
„ № 18—22	„ 1.60 „	„ № 16	„ 1.70 „
„ № 23—32	„ 1.55 „	„ № 18—30	„ 1.60 „
„ № 34	„ 1.85 „		
„ № 36	„ 1.90 „		

za pud wagi teoretycznej.

Dla uniknięcia sprawdzania wagi na budowie ustanowione zostały ceny na miarę:

H № 8	Rb. —.70 $\frac{1}{4}$	H № 23	Rb. 3.15
„ № 10	„ —.96	„ № 24	„ 3.39 $\frac{3}{4}$
„ № 12	„ 1.25 $\frac{1}{2}$	„ № 26	„ 3.93 $\frac{3}{4}$
„ № 13	„ 1.28	„ № 28	„ 4.50 $\frac{1}{2}$
„ № 14	„ 1.43	„ № 30	„ 5.09
„ № 15	„ 1.60 $\frac{1}{4}$	„ № 32	„ 5.73 $\frac{1}{2}$
„ № 16	„ 1.79 $\frac{1}{2}$	„ № 34	„ 7.63 $\frac{1}{2}$
„ № 18	„ 2.12	„ № 36	„ 8.78
„ № 20	„ 2.55	„ № 38	„ 9.93
„ № 22	„ 3.01	„ № 40	„ 10.93
□ № 10	Rb. 1.30 $\frac{1}{4}$	□ № 20	Rb. 2.60 $\frac{1}{4}$
„ № 10 $\frac{1}{2}$	„ 1.66	„ № 22	„ 2.98 $\frac{1}{2}$
„ № 12	„ 1.57 $\frac{1}{4}$	„ № 23 $\frac{1}{2}$	„ 3.23 $\frac{1}{4}$
„ № 14	„ 1.80 $\frac{1}{2}$	„ № 24	„ 3.39 $\frac{1}{2}$
„ № 14 $\frac{1}{2}$	„ 1.69 $\frac{1}{4}$	„ № 26	„ 3.83
„ № 16	„ 2.03	„ № 28	„ 4.29
„ № 18	„ 2.24 $\frac{1}{2}$	„ № 30	„ 4.77 $\frac{3}{4}$

za metr bieżący z pocięciem i dostawą na plac budowy w obrębie Warszawy i Pragi.

Cena zasadnicza żelaza okrągłego do robót żelazobetonowych, żelaza bednarskiego do sklepień, żelaza kwadratowego, płaskiego i kątownego wynosi obecnie rb. 1.56 za pud wagi rzeczywistej.

Blacha żelazna cynkowana krajowa w gatunku najwyższym, od której cynk, nawet przy najostrejszych zgięciach, nie łuszczy się zupełnie.

28×56

W.	8,	9,	10,	11,	12
rb.	4.40	4.25	4.10	4.—	3.90

30×60

W.	9,	10,	11,	12
rb.	4.55	4.40	4.30	4.20

za pud franko plac budowy w Warszawie, z dostawą natychmiastową.

Blacha żelazna cynkowana w gatunku zwykłym z deseniem „w kwiatki”, jaką wyrabiają fabryki rosyjskie, o 10 kop. na pudzie tańsza.

Drzewo.

Na sezon budowlany r. 1912.

	Lokieć b.	Metr sześcienn.	Metr bieżący
Kan- tówki	5"×5" kp. 10 $\frac{1}{2}$		Rb. kp. 18 $\frac{1}{4}$
	5"×6" „ 13 $\frac{1}{4}$		„ „ 23
	6"×6" „ 16 $\frac{1}{4}$		„ „ 28 $\frac{1}{4}$
	6"×7" „ 19 $\frac{1}{4}$	Rb. 16 kp. 65	„ „ 33 $\frac{1}{2}$
	7"×7" „ 23 $\frac{1}{2}$		„ „ 40 $\frac{3}{4}$
	7"×8" „ 27 $\frac{1}{2}$		„ „ 47 $\frac{3}{4}$
	8"×8" „ 32		„ „ 55 $\frac{1}{2}$
	8"×9" „ 37 $\frac{3}{4}$	„ 17 „ 15	„ „ 65 $\frac{1}{2}$
	9"×9" „ 45 $\frac{1}{2}$	„ 18 „ 10	„ „ 79
	9"×10" „ 58	„ 20 „ 35	„ 1 „ 00 $\frac{1}{2}$
	10"×10" „ 65	„ 20 „ 35	„ 1 „ 13
Połowizn.	3"×6" „ 9	„ 18 „ 10	„ „ 15 $\frac{1}{2}$
„	3 $\frac{1}{2}$ "×7" „ 12 $\frac{1}{2}$	„ 17 „ 45	„ „ 21 $\frac{3}{4}$
Deski ob. wsz. grb.	do 6 $\frac{1}{2}$ " i 7 $\frac{1}{2}$ " w. szer. „ 55	Kubik polski „ 47 $\frac{1}{2}$ „ 19 „ 85	„ 50 „ 20 „ 90
Dębina	2 $\frac{1}{2}$ " na		„ 23 „ —
stopnie schodowe	„ 89	„ 37 „ 25	
Łaty wszyst. wym.	„ 53	„ 22 „ 15	
Sośnina stol.	№ 0 „ 67	„ 28 „ —	
Wszyst. grub.	№ 1 „ 60	„ 25 „ 10	
Klasowe	1 $\frac{1}{2}$ " № III kopa	9 łokc. „	Rb. 34 $\frac{1}{2}$
Półczyste	5 $\frac{1}{4}$ " „ 11	„ „ „	30 $\frac{1}{2}$ —31 $\frac{1}{2}$
„	1 $\frac{1}{2}$ " „ 11	„ „ „	34 $\frac{1}{2}$ —35 $\frac{1}{2}$
Szpuntow.	1 $\frac{1}{2}$ "×7" „ 11	„ „ „	50 —51 $\frac{1}{2}$
„	1 $\frac{1}{2}$ "×8" „ 11	„ „ „	63 —64 $\frac{1}{2}$

UWAGI: 1) Ceny powyższe rozumieją się loko budowa, względnie fabryka, z dostawą ze składów drzewa (nie z placu przy stacji kolejowej) dla poważnych i stałych odbiorców przy perjodycznych zapotrzebowaniach.

2) Przy drzewie kantowem do grub. 8"×8" włącznie, za sztuki dłuższe od 13⁰, a przy grubościach 8"×9" i wyżej, za sztuki dłuższe od 11 $\frac{1}{2}$ ⁰, bierze się często o 10—15% drożej.

Ceny są podane za łokiec i metry — byłby bowiem najwyższy czas, aby wprowadzić do całego przemysłu budowlanego system tylko metryczny.

Spis stowarzyszeń i instytucji mających styczność z budownictwem.

Patrz Nr. 6-ty.

Drobne ogłoszenia.

Fabryka wyrobów betonowych, dobrze urządzona, stałe dostawy, z powodu ważnych zmian do sprzedania. Oferty pod: „Beton” przyjmują „Wiadomości Budowlane”. 35.

Dla poszukujących pracowników lub pracy drobne ogłoszenia bezpłatnie. O ile adres nie jest w ogłoszeniu wskazanym, to prosimy składać oferty pisemne w redakcji Wiad. Bud. dla wskazanego w ogłoszeniu znaku lub cyfry.

Poszukiwani.

Poszukuję technika do robót budowlanych umiającego sporządzać kosztorysy. Oferty pod adresem Henryk Gay, Maszalkowska 48. 52

Poszukuję młodego architekta z gruntowną znajomością budownictwa. Szczegółowe oferty pod „61” przyjmuje Redakcja Wiad. Budowl. 53

Rysownika poszukuje się obznajmionego z układaniem posadzek ceramicznych. Oferty pod „Wiadomości Budowlane”, Piękna 7.

Poszukuję rysownika lub technika budowlanego ładnie i biegle rysującego do biura architekta K. Iwanicki. Kijów 20, Włodzimierska.

Młody doświadczony technik lub inżynier specjalista z działu betonowego lub też w żelazo-betonowym dla prowadzenia fabryki i dozoru robót poza fabryką. Oferty prosimy nadsyłać dla „Biura Betonu” Sosnowiec.

Architekt młody i zdolny, jako pomocnik samodzielny — poszukiwany do biura architektonicznego w Warszawie. Oferty proszę składać w Red. W. Bud. dla P. G.

Poszukuję młodego technika lub architekta, obznajmionego ze sporządzaniem projektów, kosztorysów i praktycznym kierunkiem robót. Posada stała — pensja zależna od uzdolnienia. Zgłoszenia pisemne wraz z curriculum vitae proszę nadsyłać pod adresem: Biuro Architektoniczno-Budowlane „M. Heyman i J. Dzierżawski” w Kaliszu. 38

Majster dachówkowy, sumienny, pracowity, specjalista, poszukiwany do Łomży. Różaner. 39

Technik praktyczny z gruntowną znajomością robót ziemnych i betonowych. Pożądane budowlane. Curriculum, kopie świadectw sub. „Stała posada.” 44.

Osoba, która podała ogłoszenie pod „S. C. A.” proszona jest o zgłoszenie się do Redakcji Wiad. Bud. w interesie własnym.

Poszukujący zajęcia.

Technik budowlany, majster murarski z 14-letnią praktyką w biurze i na budowlach. Specjalność: konstrukcje budowlane, budownictwo i architektura. Oferty pod „H. O.” Redakcja Wiadomości Budowlanych. 43.

Inżynier budowlany z 9-letnią praktyką w zakresie żelazo-betonowym, budowlanym i kanalizacyjnym w kraju, jak i za granicą, ze znajomością języka niemieckiego. Samodzielny kierownik

budowlany, biegły konstruktor, rysownik i kalkulator, pragnie zmienić dotychczas zajmowaną posadę. — Oferty w Redakcji Wiad. Bud. sub „L. M. 20”. 115.

Technik z trzyletnią praktyką, dobry rysownik, obznajmiony z robotami kanalizacyjno-wodociągowymi i umiający zestawiać kosztorysy, poszukuje odpowiedniego zajęcia. Łaskawe oferty: H. Suniewski ul. Kacza 7 m. 11 w Warszawie. 46

Wolnopracujący technik budowlany i aseku-racyjny poszukuje stałej posady w Warszawie lub na prowincji, w mieście posiadającym szkoły średnie polskie. Oferty w Redakcji Wiadomości Budowlanych pod K. S. 34.

Ceglarz z 12-letnią praktyką w pierwszorzędných cegielniach poszukuje posady od dnia 1 stycznia 1913 roku. Świadectwa b. dobre. Zna wyroby z gliny, cementu i eksploatację torfu, a także fachową rachunkowość. PP. Inżynierom polecam się jako ich zastępcę na wyjazdy do budowy cegielni. Oferty do Red. „Wiad. Bud.” pod Z. Z. Z.

Technik budowlany przyjmie odpowiednie zajęcie w godzinach poobiednich, poważne stosunki na kolejach. Łaskawe oferty do Redakcji Wiad. Bud. dla B. H. 37.

Metody architekt, który ukończył wyższą szkołę techniczną w Darmstadtzie (Technische Hochschule zu Darmstadt) poszukuje odpowiedniej posady. Oferty do Redakcji Wiad. Bud. dla „A. K.”. 41.

Technik budowlany — wykonuje wszelkie roboty w zakresie techniki budowlanej wchodzące u siebie w domu do g. 5. Oferty: Hoża 11 m. 4, pod S. T. R.

Technik, z ukończeniem średniego zakładu technicznego i dwuletnią praktyką w biurze konstrukcyjno-budowlanym, poszukuje odpowiedniego zajęcia. Oferty do red. „Wiadomości Budowlanych” pod J. R. Z. 32

Technik budowniczy ze wschodnich Prus, w najlepszych latach, reprezentant, dzielny kupiec, poszukuje w Rosji odpowiedniej posady jako zarządzający lub t. p. w wielkim przemyśle, budowy kolei, szos, mostów, wielkich budowli. Szczegółowe oferty sub. „E. T. 790” adr. Haasenstein & Vogler A. G. Königsberg i Pr. (Niemcy).

Majster porcelany i wszelkich wyrobów glinianych, zestawiający najpiękniejsze masy i glazury z materiałów krajowych na wszelkie wyroby Ceramiczne, poszukuje stałej posady lub też na każde zawezwanie wyjedzie: do budowy najlepszych pieców, do zaprowadzenia odpowiednich urządzeń, do badań materiałów, do projektowania i budowy nowych fabryk. Władysław Śniady, Warszawa, Furmańska 12 m. 43. 49.

Modelarz na wszelkie wyroby Ceramiczne poszukuje stałej roboty. Plac Zamkowy 107 m. 7 w Warszawie. Józef Nowacki. 50.

Architekt, b.ły wychowaniec „Ecole des Beaux-Arts”, posiadający bardzo poważne referencje, poszukuje zajęcia stałego lub na godziny. Łaskawe oferty do Redakcji Wiad. Bud. pod „A. C.”. 51.

Traść N-ru 9. Ze stowarzyszeń. Zjazd techników budownictwa ogniotrwałego wiejskiego. Elektryczność przy budowie domów. Odkurzanie mieszkań i sprzętów. Drapacz nieba. Skrzynka zapytań. Komunikacje. Różne. Konkursy. Licytacje na dostawy i budowy. Pozwolenie na parkany. Wykaz budowli. Ceny materiałów budowlanych. Drobne ogłoszenia.

AKCYJNE TOWARZYSTWO
Suchedniowskiej Fabr. Odlewów
w Suchedniowie.

SKŁAD FABRYCZNY:

Warszawa, Graniczna 12, tel. 57-21.

Poleca artykuły kanalizacyjno-wodociągowe, sanitarne własnych wyrobów, jako to: rury stojąco-lane, kanalizacyjne, wodociągowe i zlewowe, wyroby emaljowane: miki zlewowe, kanalizacyjne, syfony i t. p.

Maszyny rolnicze, sieczkarnie, maneże i t. p.

Przyjmują się zamówienia na wszelkie odlewy

CENNIKI NA ŻĄDANIE

Wyroby betonowe: płyty, stopnie, pustaki, słupki, tralki i t. d. po cenach konkurencyjnych,

POLECA:

„UNIVERSUM”

Nowogrodzka 78, telef. 156-81.

PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT SZKLARSKICH
KAZIMIERZ DAAB

Skład i Kantor: Marszałkowska 151. Tel 222-78.

Poleca:

Szyby lagrowe, lustrzane, matowe, seniowe, kolorowe, katedralne, prasowane i t. p.

Cegłę i dachówkę szklaną.

Szklenie domów, kościołów, oranżerii w Warszawie i na prowincji.

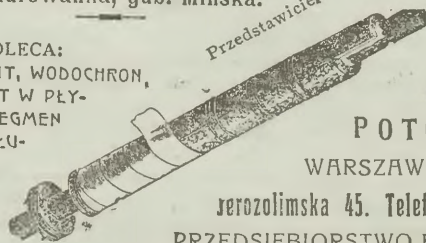
ZAKŁADY WAPIENNE
JAN LIZUT

Lublin, na Borowicach, skrz. poczt. № 19, telefon 397.

Poleca: wapno palone, szybko wiążące, do celów budowlanych, polecane szczególnie jako domieszka do cementu.

KRAJOWA FABRYKA KORKÓW, KAMIENIA KORK. IZOLACJI
Edward Jeleński i S-ka
m. Murowanka, gub. Mińska.

POLECA:
KORKOLIT, WODOCHRON,
KALORYT W PŁY-
TACH, SEGMENTACH I ŁUPINACH.

JAN POTOCKI

WARSZAWA,

Jeruzolimka 45. Telef. 143-11.

PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT
IZOLACYJNO - KORKOWYCH.

IZOLUJE RURY I ZBIORNIKI NISKIEGO I WYSOKIEGO CIŚNIENIA, WODOCIĄGOWE od zamarzania, ŚCIANY od wilgoci, zimna i głosu.

CENTRALNE
ODKURZANIE

domów za pomocą rozrzedzonego i ściśnionego powietrza systemu

A. BORSIG'A w TEGEL.

W ostatnim roku zainstal. 500 urządzeń za granicą i kilkadziesiąt w Warszawie.

TŁOCZENIE wody na górne piętra najwyższych domów.

za pomocą automatycznych pomp odśrodkowych

„KRISTALL” f. A. Borsig.

bez rezerwuarów. Najtańsze i niezawodne urządzenia.

Generalny przedstawiciel HERMAN MEYER,

Warszawa — Petersburg — Charków.

INSTALUJE BIURO TECHNICZNE

A. W. i K. MOSZKOWSCY, inż.

Żórawia 22, tel. 64-80.

POSZUKUJĘ PRZEDSTAWICIELSTW

materiałów i artykułów przemysłu techniczno-budowlanego w najszerszym zakresie (ceramika, metalurgia, drzewo). Reklamny ewent. na własny rachunek. Oferty sub. „Biuro techniczne” w Red. Wiadomości Budowlanych.

TERRASIT”

naturalna kamienna zaprawa kolorowa do tynkowania fasad.

Daje wyprawę o strukturze prawdziwego kamienia. Bez względu na trwałość. Wysoce dekoracyjna. Wyrabia się w licznych rodzimych kolorach, z zupełnym wyłączeniem sztucznych barwników.

Generalny przedstawiciel na Królestwo i Cesarstwo

inż. PAWEŁ EBER

BIURO TECHNICZNE I BUDOWLANE

Warszawa, Widok 20. Tel. 72-14.

WARSZAWSKA FABRYKA
TEKTUR DACHOWYCH „Smołowiec”

Warszawa, Targowa 4, Telefon 35-75.

Zarząd Marszałkowska 149, Telefon 47-87.

Adr. telegr. „Warszawa Smołowiec”.

Poleca: Tekturę dachową wyborową wszelkich gatunków, Smołę gazową, oraz lak asfaltowy do smarowania dachów. Przyjmuje także krycia dachów.